

Warszawa, dnia 17-02-2022 r.

Minister Klimatu i Środowiska

DELG-WRD.054.1.2022.SK

IK: 1871315

1871315.6889001.5566650

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na Pana petycję z dnia 14 października 2021 r., w sprawie wprowadzenia obligatoryjnych 50% ulg cenowych dla osób niepełnosprawnych na: prąd, gaz, czynsz, telefon, itp. za okazaniem operatorowi orzeczenia o niepełnosprawności, przekazaną do Ministra Klimatu i Środowiska przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 8 grudnia 2021 r., pismem znak: DSO.ZAN.161.948.2021.MM(7) uprzejmie informuję, że Minister Klimatu i Środowiska nie jest właściwy do przyznawania szczególnych ulg dla osób niepełnosprawnych czy innych grup obywateli mających charakter pomocy społecznej. Właściwym organem w przedmiotowej sprawie jest Minister Rodziny i Polityki Społecznej, odpowiedzialne za pomoc społeczną czy świadczenia socjalne dla osób niepełnosprawnych, oraz w którym funkcjonuje Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Niemniej jednak na wstępie należy wskazać, że w obliczu trudnej sytuacji ekonomicznej obywateli i znaczącego wzrostu poziomu inflacji, Rząd RP podjął działania osłonowe, określane mianem „Tarczy antyinflacyjnej”. Ten pakiet ochronny przewiduje czasowe zmniejszenie obciążeń podatkowych w obrębie energii elektrycznej, gazu ziemnego, ciepła czy też paliw już od 1 stycznia 2022 r. W tym miejscu warto podkreślić, że z rozwiązań tych skorzystają wszyscy odbiorcy, w tym osoby niepełnosprawne, bez konieczności składania wniosków czy deklaracji, uprawniających do skorzystania z nich.

Początkowo „Tarcza antyinflacyjna” zakładała:

- obniżenie podatku VAT na energię elektryczną z poziomu 23 % do 5 % w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2022 r. Dodatkowo obniżenie do 0 zł stawki akcyzy dla sprzedaży energii elektrycznej wykorzystywanej przez gospodarstwa domowe;
- obniżenie podatku VAT na gaz ziemny z poziomu 23 % do 8 % w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2022 r.;
- obniżenie stawki akcyzy dla paliw do minimalnego poziomu dopuszczanego w Unii Europejskiej w okresie od dnia 20 grudnia 2021 r. do dnia 20 maja 2022 r. Dodatkowo paliwa zostaną zwolnione z podatku od sprzedaży detalicznej;

- obniżenie podatku VAT na ciepło z 23 % do 8 % w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2022 r.

11 stycznia br. została ogłoszona przez Rząd RP druga odsłona „Tarczy antyinflacyjnej”, której rozwiązania zaczęły obowiązywać od dnia 1 lutego br.

Zgodnie z zapowiedziami Rządu, wsparcie polega na:

- dodatkowej obniżce stawki VAT na gaz od 1 lutego z 8% do 0%, dzięki czemu wzrost cen gazu ziemnego dla gospodarstw domowych będzie jednym z najniższych w Europie;
- przedłużeniu obniżki 5% stawki VAT na energię elektryczną do 31 lipca br.;
- obniżeniu podatku VAT na ciepło do 5% dla niemal każdego z obywateli (dotyczy zarówno mieszkań w ramach spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot, jak i domów jednorodzinnych podłączonych do sieci ciepłowniczej);
- obniżeniu stawki VAT na paliwo z 23% do 8%, co wpłynie na dalsze zmniejszenie ceny paliwa, nawet o 60-70 gr na litrze, dzięki czemu Polacy zapłacą łącznie nawet o 1 zł mniej za litr paliwa, a cena benzyny powinna osiągnąć ok. 5 zł za litr;
- obniżeniu do 0% stawki VAT na podstawowe produkty spożywcze, dzięki czemu przeciętna rodzina zaoszczędzi ok. 45 zł miesięcznie;
- wprowadzeniu 0% VAT na nawozy, co również wpłynie na ceny żywności poprzez wsparcie polskich producentów żywności.

Poza powyższymi działaniami Rządu RP, Minister Klimatu i Środowiska podejmuje szereg starań w celu ochrony odbiorców końcowych energii elektrycznej i gazu ziemnego, w tym osób niepełnosprawnych. Każde z nich niesie ze sobą pozytywne skutki, które pomagają odbiorcom energii elektrycznej podczas trwającego obecnie procesu transformacji energetycznej oraz wpływają na wysokość ponoszonych kosztów energii elektrycznej czy gazu ziemnego.

Przykładem takich działań są rozwiązania zaproponowane w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1), będącej także częścią „Tarczy antyinflacyjnej” Rządu. Ustawa zapewni wsparcie dla ok. 6,84 mln gospodarstw domowych w Polsce, w pokryciu części kosztów energii oraz w pokryciu powiązanych z nimi rosnących cen żywności i usług. Proponowane wsparcie finansowe w postaci dodatku osłonowego wspomogą budżety gospodarstw, w tym budżety gospodarstw osób niepełnosprawnych (jeżeli spełnią odpowiednie kryteria dochodowe) oraz zwiększy poczucie bezpieczeństwa energetycznego i socjalnego.

Zgodnie z ustawą dodatek osłonowy przysługuje osobie w jednoosobowym gospodarstwie domowym, której wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza 2100 zł oraz osobie w gospodarstwie wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza 1500 zł na osobę. Warto przy tym zaznaczyć, że wysokość dochodów gospodarstwa domowego wyliczana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111, z 2021 r. poz. 1162, 1981, 2105.). Stawki rocznego dodatku osłonowego będą zróżnicowane poprzez dokonanie podziału na 4 grupy gospodarstw domowych:

1. dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną – 400 zł,
2. dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób – 600 zł,
3. dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób – 850 zł,
4. dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób – 1150 zł.

Dodatkowo, po spełnieniu powyższych warunków dochodowych, osoba ubiegająca się o dodatek osłonowy posiadająca jednocześnie jako główne źródło ogrzewania: kocioł na paliwo

stałe, kominek, kozę, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnię, kuchnię węglową lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węgl pochodnymi, zgłoszone do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) będzie miała powiększony dodatek z tego tytułu. Stawki dodatku będą wtedy wynosiły:

1. 500 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 1 osobowych;
2. 750 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 2-3 osobowych;
3. 1062,5 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 4-5 osobowych;
4. 1437,5 zł w skali roku dla gospodarstw domowych 6 osobowych i więcej

Warto więc podkreślić, że aby móc skorzystać z dodatku osłonowego w podwyższonej kwocie, muszą być spełnione poniższe przesłanki:

1. gospodarstwo domowe wykorzystuje jedno z wymienionych we wniosku źródeł ogrzewania (kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa, piec kaflowy na paliwo stałe), które jest zasilane węglem lub paliwami węgl pochodnymi;
2. wskazane źródło jest głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego;
3. wskazane źródło ogrzewania zostało zgłoszone do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB).

Należy również zaznaczyć, że dla celów przyznawania dodatku osłonowego przyjęto tzw. zasadę „złotówka za złotówkę”, polegającą na tym, że przekroczenie progu dochodowego nie powoduje automatycznego wykluczenia z otrzymywania dodatku, a jedynie jego zmniejszenie o kwotę przekroczenia, przy czym jeżeli wyliczona w ten sposób kwota jest niższa niż 20 zł, dodatek ten nie przysługuje. Dzięki takiemu zabiegowi wsparciem będzie objęta duża grupa osób, w tym osoby niepełnosprawne.

Ustawa wprowadzająca dodatki osłonowe zakłada również wdrożenie mechanizmów wsparcia niefinansowego dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej¹ i paliw gazowych², które powinny pomóc odbiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej regulować należności za energię elektryczną. Będzie to więc realne narzędzie minimalizowania ubóstwa energetycznego oraz wzmocnienie ochrony odbiorców wrażliwych.

Pierwszym z nich jest zakaz wstrzymania dostaw odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, w przypadku gdy posiada on zaległości w płatnościach za energię elektryczną w miesiącach zimowych. Dodatkowo, ustawa wprowadza również mechanizmy chroniące przed wstrzymaniem dostaw energii elektrycznej osoby objęte opieką długoterminową w warunkach domowych, w związku z przewlekłą niewydolnością oddechową, wymagające wentylacji mechanicznej.

Kolejnym rozwiązaniem jest zapewnienie możliwości zwrócenia się przez odbiorcę wrażliwego do sprzedawcy energii albo paliw gazowych z wnioskiem o zastosowanie programu wsparcia wobec zaległych i bieżących należności za energię elektryczną albo paliwa gazowe czy świadczone usługi. Program ten może obejmować zawarcie umowy w sprawie należności

¹ Zgodnie z art. 3 ust. 13c ustawy – Prawo energetyczne (dz. U. z 2022 r. poz. 1, 200, 202) odbiorca wrażliwy energii elektrycznej to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 poz. 2021), będąca stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

² Zgodnie z art. 3 ust. 13d ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1, 200, 202) odbiorca wrażliwy paliw gazowych to osoba, której przyznano ryczałt na zakup opału w rozumieniu art. 6 ust. 7 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 poz. 2021), która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży paliw gazowych zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania paliw gazowych.

polegającą na odroczeniu terminu ich płatności, rozłożeniu na raty, umorzenie czy na odstąpieniu od naliczania odsetek za nieterminową zapłatę.

Rozwiązanie to ma zapobiec popadnięciu w niewypłacalność w sytuacji, w której odbiorca wrażliwy nie może uregulować zaległości, a także wie, iż nie będzie mógł uregulować na czas bieżących płatności za energię elektryczną lub świadczone usługi. Każdy ze sprzedawców energii albo paliw gazowych zostanie zobowiązany do zastosowania przynajmniej jednego z wybranych przez siebie wariantów programu wsparcia.

Kolejnym przykładem działań Ministra Klimatu i Środowiska są rozwiązania zaproponowane w ustawie z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne, która weszła w życie 3 lipca br., zapewniające równy oraz działający na przejrzystych zasadach dostęp uprawnionych podmiotów do danych pomiarowych i informacji o rynku – które są warunkiem skutecznej konkurencji na rynku energii elektrycznej.

W związku z powyższym w ramach ww. ustawy stworzone zostały ramy prawne dla funkcjonowania Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (CSIRE) oraz powołano Operatora Informacji Rynku Energii (OIRE). Umożliwią one:

- rozwój nowych usług (np. taryfy dynamiczne) poprzez ułatwienie dostępu do informacji rynku energii, w tym profili zużycia i produkcji energii elektrycznej – odbiorcy zyskają pełniejszą kontrolę nad swoim zużyciem energii, co zapewni im większy wpływ na wysokość płaconych rachunków;
- skuteczną i bezpieczną wymianę informacji na detalicznym rynku energii, umożliwiającą realizację ich ustawowych praw i obowiązków;
- obniżenie kosztów udziału w rynku energii (w szczególności po stronie sprzedawców) oraz obniżenie bariery wejścia na rynek nowym podmiotom dzięki utworzeniu jednego punktu
- dostępu do ujednoliconych danych oraz procesów biznesowych;
- ograniczenie liczby interfejsów dzięki technologicznej standaryzacji komunikacji pomiędzy uczestnikami rynku;
- ujednolicenie zasad dostępu oraz jednoznaczny podział odpowiedzialności;
- gwarancję szybkości przesyłania danych oraz trwałości rozwiązania CSIRE;
- pełną implementację zasady rozdzielania działalności dystrybucyjnej od sprzedaży energii oraz ujednolicenie sposobu realizacji procesów przez wszystkich uczestników rynku;
- możliwość uzyskania informacji rynku energii dotyczących nowych klientów, wyłącznie po udzieleniu zgody przez nowego klienta, np. w celu przygotowania spersonalizowanych ofert.

Uruchomienie systemu CSIRE przewidziane zostało na 3 lipca 2024 r. Rozwiązania zawarte w ustawie przyczynią się dalszego rozwoju rynku energii elektrycznej i pozwolą na zapewnienie odbiorcom niezakłóconego dostępu do energii. Odbiorcy energii elektrycznej zyskają bezpłatny dostęp do swoich danych pomiarowych, dzięki czemu będą mogli kontrolować jej zużycie, a w razie niedotrzymania przez przedsiębiorstwo energetyczne parametrów jakościowych dostarczanej energii lub w przypadku przerw w jej dostawie, odbiorcom będą przysługiwały automatyczne bonifikaty z tego tytułu. Dzięki temu będą mogli w dużym stopniu kształtować wysokość swoich rachunków za energię elektryczną.

Dodatków, w ramach powyższej ustawy wprowadzono również obowiązek instalacji inteligentnych liczników zdalnego odczytu u co najmniej 80 % odbiorców końcowych, zgodnie z harmonogramem określonym w ustawie. Harmonogram ten przedstawia się następująco:

1. 31 grudnia 2023 r. – w punktach poboru energii stanowiących co najmniej 15%,

2. 31 grudnia 2025 r. – w punktach poboru energii stanowiących co najmniej 35%,
3. 31 grudnia 2027 r. – w punktach poboru energii stanowiących co najmniej 65%,
4. 31 grudnia 2028 r. – w punktach poboru energii stanowiących co najmniej 80%,

– łącznej liczby punktów poboru energii u odbiorców końcowych, w tym stanowiących co najmniej 80% łącznej liczby punktów poboru energii u odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych, posiadających układ pomiarowo-rozliczeniowy bez przekładników prądowych lub napięciowych, przyłączonych do sieci o napięciu znamionowym nie wyższym niż 1 kV.

Instalacja inteligentnych liczników zdalnego odczytu przyniesie liczne korzyści dla odbiorców końcowych, którzy będą mogli zarządzać swoim zużyciem energii, a przez to wpływać na poziom rachunków za energię elektryczną i poziom ponoszonych kosztów.

Kolejnym działaniem Ministra Klimatu i Środowiska jest projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii (UC74), który zawiera szereg rozwiązań służących dalszemu wzmocnieniu pozycji odbiorcy energii elektrycznej. Regulacje te dotyczyć będą możliwości zmiany sprzedawcy w 24 godziny, stworzenia dostępu do porównywarek cen, która ułatwi dokonanie wyboru najtańszej i najkorzystniejszej oferty, możliwości nabywania energii elektrycznej po cenach dynamicznych czy możliwość korzystania z usług agregatorów. Wszystkie te działania służą stworzeniu narzędzi dla odbiorców końcowych pozwalających im na wpływanie na wysokość ponoszonych kosztów energii elektrycznej.

Ponadto odbiorcy energii elektrycznej zyskają także nowe prawa w zakresie umów sprzedaży. Zostaną nałożone obowiązki informacyjne na sprzedawców oraz powstaną obywatelskie społeczności energetyczne. Dodatkowo zostanie rozszerzony zakres uprawnień Koordynatora ds. negocjacji, funkcjonującego przy Prezesie Urzędu Regulacji Energetyki, do którego odbiorcy energii elektrycznej i paliw gazowych w gospodarstwach domowych mogą składać wnioski o pomoc w rozstrzygnięciu sporu z przedsiębiorstwem energetycznym. W chwili obecnej trwa opiniowanie projektu ustawy.

Na zakończenie warto również wspomnieć, że w celu ochrony odbiorców gazu ziemnego szczególnie narażonych na skutki wzrostu cen, w tym odbiorców niepełnosprawnych w gospodarstwach domowych, Minister Klimatu i Środowiska uczestniczył w pracach nad ustawą z dnia 26 stycznia 2022 r. *o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu*, która została podpisana przez Prezydenta RP w dniu 28 stycznia br. Ustawa ta zawiera kompleksowe rozwiązania, które ochronią najbardziej wrażliwych odbiorców paliw gazowych przed podwyżkami, rozszerzając katalog tych odbiorców, a także zagwarantują skuteczny mechanizm dla budynków wielolokalowych, które wcześniej nie zdecydowały się na skorzystanie z ochrony taryfowej.

Należy wskazać, że ustawa ta zamraża ceny gazu ziemnego na poziomie taryfy zatwierdzonej przez Prezesa URE w ostatnim kwartale 2021 r. Rozwiązanie to stanowi gwarancję, że w trakcie nadchodzącego roku ceny gazu ziemnego pozostaną na niezmienionym poziomie, niezależnie od dalszych manipulacji na europejskim lub krajowym rynku gazu ziemnego.

Dodatkowo ustawa zapewnia odbiorcom w budynkach wielolokalowych bardziej klarowny i przejrzysty mechanizm pozwalający na objęcie ich taryfikowanymi cenami paliw gazowego, nawet w sytuacji, w której przez zaniechanie lub błąd zarządcy, odbiorcy w tych budynkach nabywali gaz po cenie rynkowej.

Co istotne, ustawa ta odpowiada również na apele jednostek samorządu terytorialnego oraz instytucji świadczących kluczowe usługi publiczne w sprawie zapewnienia im odpowiedniej

ochrony, która pozwoli należycie wypełniać kluczowe dla społeczeństwa zadania. Po wejściu w życie tej ustawy, odbiorcy ci (m.in. szpitale, szkoły, żłobki, przedszkola czy domy dziecka) będą mieli możliwość złożenia oświadczenia o poddaniu się ochronie taryfowej. W konsekwencji przyjętych zmian legislacyjnych, jednostki te będą chronione przez kompleksowe rozwiązania przeciwdziałające podwyżkom cen nośników energii.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu ww. zmian na funkcjonowanie i płynność przedsiębiorstw energetycznych, na które przeniesione zostaną koszty paliwa gazowego, ustawa zapewnia również mechanizm rekompensaty kosztów dla przedsiębiorstw energetycznych, a tym samym stwarza mechanizm osłonowy, gwarantujący ciągłość dostaw paliwa gazowego dla odbiorców końcowych po obniżonych i zamrożonych cenach.

Każde z zaproponowanych przez Rząd RP, a w szczególności Ministra Klimatu i Środowiska rozwiązania mają w jak największym stopniu złagodzić skutki trwającego obecnie kryzysu inflacyjnego oraz wspomóc tych odbiorców energii elektrycznej i gazu ziemnego, którzy najbardziej potrzebują wsparcia.

Z poważaniem

Z up. Ministra

Piotr Dziadzio
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Pani Marlena Małąg, Minister Rodziny i Polityki Społecznej.